

Το Άτομο και η Διεθνής Κοινότητα

Η θεματική χωρίζεται σε **δύο ενότητες**, οι οποίες παρατίθενται στη συνέχεια:

Ενότητα α': Διεθνείς Οργανισμοί και Οργανώσεις

Κεφάλαιο 1: Παγκόσμια Προβλήματα

Κεφάλαιο 2: Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών

Ενότητα β': Τα ανθρώπινα δικαιώματα

Κεφάλαιο 1ο: Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Κεφάλαιο 2ο: Τα Δικαιώματα του Παιδιού

Κεφάλαιο 1ο: Παγκόσμια Προβλήματα

Στόχοι του μαθήματος

Η διδασκαλία του συγκεκριμένου κεφαλαίου έχει στόχο να καταστήσει τους μαθητές ικανούς:

- Να γνωρίσουν τα παγκόσμια προβλήματα, ως ζητήματα που αφορούν όλους τους ανθρώπους μέλη της **Παγκόσμιας Κοινότητας**.
- Να ευαισθητοποιηθούν πάνω στα **παγκόσμια προβλήματα** και να προβληματιστούν για τις αιτίες, τις συνέπειες και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι μέσα από τη **δράση των πολιτών** του κόσμου και την ευαισθητοποίησή τους μπορεί να βελτιωθεί η κατάσταση.
- Να αναπτύξουν ακόμα περισσότερο τις διαθεματικές έννοιες **άτομο – σύνολο** και **αλληλεπίδραση**.

Διεξαγωγή του μαθήματος

Με το **διάλογο των ηρώων και τις φωτογραφίες στο βιβλίο του μαθητή** δίνεται το ερέθισμα για να συζητήσουμε με τους μαθητές για τα **παγκόσμια προβλήματα** και να οδηγηθούμε μαζί τους στη διαπίστωση ότι αυτά είναι προβλήματα που αφορούν **όλους τους ανθρώπους**. Επίσης μπορούμε να αναζητήσουμε τις **αιτίες** αυτών των ζητημάτων και να προβληματιστούμε πάνω στο **ρόλο** που έχει διαδραματίσει η ανθρώπινη δραστηριότητα στη δημιουργία και τη διόγκωσή τους.

Τα σημαντικότερα **παγκόσμια προβλήματα** είναι:

• **Η φτώχεια**

Πολλοί άνθρωποι στον πλανήτη ζουν κάτω από το **όριο της φτώχειας**. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι αυτοί στερούνται αγαθά απαραίτητα για τη ζωή τους. Σε πολλές χώρες του κόσμου **η ανεργία, η υποαπασχόληση αλλά και η εργασία με πολύ χαμηλή αμοιβή**, όπως και η έλλειψη παιδείας έχουν φέρει πολλούς πολίτες σε αυτήν την κατάσταση. Ορισμένοι αναγκάζονται να μεταναστεύσουν σε άλλες χώρες για να αναζητήσουν καλύτερη τύχη κι έτσι γίνονται οικονομικοί μετανάστες.

• **Οι πρόσφυγες – Τα παιδιά πρόσφυγες**

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 ένοπλες συρράξεις και έκτακτες καταστάσεις χτύπησαν εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά, τα οποία εκτοπίστηκαν ή έγιναν πρόσφυγες. Στη δεκαετία που μεσολάβησε από την υιοθέτηση της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το 1989, πάνω από 2.000.000 παιδιά σκοτώθηκαν και πάνω από 6.000.000 παιδιά τραυματίστηκαν ή έμειναν ανάπηρα σε ένοπλες συγκρούσεις, 12.000.000 παιδιά έμειναν άστεγα, τουλάχιστον 1.000.000 έμειναν ορφανά ή αποχωρίστηκαν τους δικούς τους και 10.000.000 παιδιά απέκτησαν ψυχολογικά τραύματα. Σύμφωνα με τη UNICEF, το 50% των 57,4 εκατομμυρίων εκτοπισμένων ατόμων λόγω ενόπλων συρράξεων σε όλο τον κόσμο, είναι παιδιά.

Τα παιδιά-πρόσφυγες καταβάλλουν βαρύτατο τίμημα, υποσιτίζονται, μαστιζονται από ασθένειες, δεν εμβολιάζονται και δεν πάνε σχολείο. Και μόνο η περιαγωγή τους σε κατάσταση προσφυγιάς προκαλεί ανεπούλωτες βλάβες στον παιδικό ψυχισμό. Το ενδιαφέρον για τα παιδιά αποτελεί άλλωστε και μέσο αντιμετώπισης της βίας. Οι πόλεμοι δεν πρόκειται να σταματήσουν αλλά η **UNICEF** σε συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς - όπως η **Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού** – προσπαθούν να μετριάσουν τις συνέπειες των πολέμων στα γυναικόπαιδα.

• **Οι πόλεμοι και οι συγκρούσεις**

Παρά τον περιορισμό των ενόπλων συγκρούσεων παραμένει το πρόβλημα της επίλυσης των

διαφορών μεταξύ κρατών αλλά και άλλων ομάδων ανθρώπων **με τη βία**. Οι βίαιες αυτές συγκρούσεις μπορεί να οφείλονται σε διαφορές οικονομικές, θρησκευτικές και άλλες. Οι συνέπειες των συγκρούσεων είναι πολύ σημαντικές αφού χάνονται ανθρώπινες ζωές και προκαλούνται πολλές υλικές ζημιές. Σε πολλές περιπτώσεις άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να καταφύγουν ως πρόσφυγες σε ξένες χώρες.

Την ίδια στιγμή, υπάρχει εκτεταμένη βία τόσο στο βιομηχανικό, όσο και στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

• Η ρύπανση του περιβάλλοντος

Η επιστήμη και η τεχνολογία τα τελευταία χρόνια έχουν κάνει άλματα. Το γεγονός αυτό έχει βέβαια θετικές συνέπειες, καθώς διευκολύνει τη ζωή του ανθρώπου, όμως έχει δημιουργήσει και σημαντικά προβλήματα στον ίδιο τον πλανήτη μας. **Η ατμόσφαιρα ρυπαίνεται από καυσαέρια, τα νερά από τα διαφόρων ειδών λύματα**, ενώ πολλά είδη ζώων κινδυνεύουν να εξαφανιστούν εξαιτίας των δραστηριοτήτων του ανθρώπου. Επιβάλλεται να βρεθούν λύσεις για το πρόβλημα με τις προσπάθειες και των κρατών αλλά και των ευαισθητοποιημένων πολιτών σε όλον τον κόσμο γιατί **η ρύπανση του περιβάλλοντος** είναι ένα πρόβλημα επιβίωσης για το ανθρώπινο είδος.

Δραστηριότητα

Η δραστηριότητα που ολοκληρώνει το κεφάλαιο έχει στόχο μέσα από ένα **παιχνίδι ρόλων** να βοηθήσει τους μαθητές να γνωρίσουν βιωματικά τα παγκόσμια προβλήματα και να αναζητήσουν λύσεις γι' αυτά. Έτσι θα οδηγηθούν στον προβληματισμό για τα ζητήματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος (φτώχεια, πόλεμοι, ασθένειες, μόλυνση περιβάλλοντος) και την ευαισθητοποίησή τους πάνω σε αυτά. Στη δραστηριότητα αυτή υπάρχει **σύνδεση με το μάθημα της Γεωγραφίας**.

Αξιολόγηση

Με διερευνητικές ερωτήσεις, συμμετοχικές και βιωματικές δραστηριότητες, καθώς και με τα παραδείγματα και τις εικόνες που θα επεξεργαστούν οι μαθητές διαπιστώνει ο εκπαιδευτικός το βαθμό ευαισθητοποίησης των μαθητών στα προβλήματα που απασχολούν τον πλανήτη. Η ευαισθητοποίηση των μικρών μαθητών σε **θέματα περιβάλλοντος αλλά και σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν άνθρωποι του πλανήτη** (φτώχεια, πόλεμοι κ.ά) θα είναι η ελπίδα για τη μελλοντική εξέλιξή τους.

Κεφάλαιο 2ο: Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών

Στόχοι του μαθήματος

Η διδασκαλία του συγκεκριμένου κεφαλαίου έχει στόχο να καταστήσει τους μαθητές ικανούς:

- Να γνωρίσουν τους κυριότερους **διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις**.
- Να κατανοήσουν τη **λειτουργία** των διεθνών οργανισμών και οργανώσεων.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία που έχει η **αλληλοκατανόηση** και η **συνεργασία** των λαών για την **ειρηνική συνύπαρξή** τους.
- Να κατανοήσουν τον **ρόλο**, τον **σκοπό** και τη **χρησιμότητα** αυτών των οργανισμών.

Διεξαγωγή του μαθήματος

(Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα θα ολοκληρωθεί σε δύο διδακτικές ώρες).

Με αφορμή το διάλογο μεταξύ των ηρώων, το κείμενο και τις εικόνες σχετικά με τις **Διεθνείς Οργανώσεις** αρχίζει η συζήτηση για το θέμα της ενότητας. Γίνεται κατανοητό ότι οι άνθρωποι έχουν ανάγκη **προστασίας και ασφάλειας** και γι' αυτό το λόγο κάθε κράτος φροντίζει να συνάπτει συμφωνίες με άλλα κράτη για τη σύσταση των **Διεθνών Οργανισμών**.

Στη συνέχεια χρειάζεται να γίνει ο διαχωρισμός μεταξύ Διεθνών Οργανισμών, στους οποίους συμμετέχουν **οι κυβερνήσεις**, όπως ο Ο.Η.Ε. και των **μη κυβερνητικών οργανώσεων**, όπως η Action aid, οι Πατροί Χωρίς Σύνορα κτλ. Τονίζεται ιδιαίτερα ο ρόλος και η σημασία της συμβολής όλων μας στις δραστηριότητες των οργανισμών και στην επίτευξη των στόχων τους. Πα διευκόλυνση του εκπαιδευτικού, παρατίθενται πληροφορίες για τους σημαντικότερους διεθνείς οργανισμούς και τις οργανώσεις:

UNESCO

Η αποστολή της UNESCO είναι:

- Να ενθαρρύνει τα διάφορα κράτη να υπογράψουν τη Συνθήκη του 1972 και να εξασφαλίσουν την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς τους.
- Να ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη της Συνθήκης να προτείνουν περιοχές μέσα στην επικράτεια τους για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.
- Να ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη της Συνθήκης να δημιουργήσουν συστήματα ελέγχου, που θα αναφέρουν σε τακτική βάση την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η προστασία των χωρών της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της επικράτειάς τους.
- Να βοηθήσει τα κράτη-μέλη να προστατεύσουν τις χώρες της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, παρέχοντας τεχνική βοήθεια και επαγγελματική εκπαίδευση.
- Να προωθήσει την παρουσία της Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς.
- Να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία για τη διαφύλαξη της Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς.

(Πηγή: www.unesco.gr)

UNICEF

Η UNICEF, η οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά, ιδρύθηκε στις **11 Δεκεμβρίου 1946** για να βοηθήσει τα παιδιά της Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Κίνας μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Στη δεκαετία του '50, η UNICEF συμμετείχε στις διεθνείς εκστρατείες εξάλειψης των επιδημικών ασθενειών, το '60 ήταν η δεκαετία της ανάπτυξης, το '70 η εποχή των εναλλακτικών λύσεων, το '80 η εκστρατεία για την επιβίωση των παιδιών, το '90 η δεκαετία των δικαιωμάτων του παιδιού ενώ ο 21ος αιώνας θα ανήκει στα παιδιά χάρη στους υποστηρικτές της UNICEF.

Το έτος 1977 ιδρύθηκε η Ελληνική Επιτροπή της UNICEF, με σκοπό την πληροφόρηση των Ελλήνων για την κατάσταση των παιδιών και των μητέρων τους σε κάθε γωνιά του πλανήτη, την εκπαίδευση για την ανάπτυξη, την πώληση προϊόντων (κάρτες, τετράδια, παιχνίδια, είδη γραφείου κ.ά.) και τη συλλογή πόρων μέσω δωρεών για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων ανάπτυξης ή επειγουσας ανάγκης σε σχεδόν 160 χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου και της Ανατολικής Ευρώπης.

11 Δεκεμβρίου - Ημέρα του Παιδιού: Στην Ελλάδα, η γενέθλια ημέρα της UNICEF γιορτάζεται ως Ημέρα του Παιδιού.

Στην Ελλάδα, πρώτος πρεσβευτής καλής θέλησης υπήρξε ο Αντώνης Σαμαράκης. Ο Αντώνης Σαμαράκης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1919. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Με με-

γάλη κοινωνική δράση υπήρξε από τους δημοφιλέστερους Έλληνες τόσο ως συγγραφέας όσο και ως ενεργός πολίτης.

Έχει υποστηρίξει όλες τις ενημερωτικές και ανθρωπιστικές εκστρατείες της Ελληνικής Επιτροπής της UNICEF και έχει δώσει εκατοντάδες συνεντεύξεις στα ΜΜΕ για τη UNICEF και την προσφορά της προς τα παιδιά που έχουν ανάγκη. Τα πρωτότυπα σύντομα διηγήματά του κόσμησαν και εξακολουθούν να κοσμούν τα εξώφυλλα των τετραδίων της UNICEF που πωλούνται στην Ελλάδα. Για 20 χρόνια προσέφερε ανεκτίμητη βοήθεια στην UNICEF. Το 1984 ως επικεφαλής της ελληνικής εκστρατείας ενάντια στο λιμό στην Αιθιοπία έγραψε τα κείμενα της ταινίας του Παντελή Βούλγαρη "Αιθιοπία: Οδοιπορικό Θανάτου και Οδοιπορικό Ζωής". Με την ακούραστη προσφορά του βοήθησε να αναγνωρισθεί η UNICEF στη συνείδηση του κόσμου ως ένας αποτελεσματικός και αξιόπιστος οργανισμός που αγωνίζεται σκληρά για τα παιδιά. Τα βιβλία του μεταφράστηκαν σε περισσότερες από 30 γλώσσες. «Το Λάθος», «Ζητείται Ελπίς», «Σήμα Κινδύνου», «Αρνούμαι», «Το Διαβατήριο», «Η Κόντρα», «Αυτοβιογραφία 1919- », «Εν Ονόματι», είναι μερικά από τα πολυδιαβασμένα έργα του. Διαπραγματεύονται θέματα, όπως η ειρήνη, η ελευθερία, η κοινωνική δικαιοσύνη, η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Όλο του το έργο είναι εμπνευσμένο από την αγάπη του για τα παιδιά. Διηγήματά του έχουν συμπεριληφθεί σε ελληνικά και ξένα σχολικά και πανεπιστημιακά βιβλία. Κάποια έχουν μεταφερθεί στον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Εργάστηκε ως εμπειρογνώμων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας των Ηνωμένων Εθνών σε πολλές χώρες για κοινωνικά θέματα. Το 1989 ανακηρύχθηκε από τη UNICEF πρώτος Έλληνας Πρεσβευτής Καλής Θέλησης για τα παιδιά του κόσμου, τίτλο που τίμησε επάξια μέχρι το τέλος της ζωής του με την αφοσίωση και ανιδιοτελή προσφορά του.

Έχει βραβευθεί από πολλούς φορείς, κυβερνητικούς και μη, τόσο για το συγγραφικό έργο του όσο και για την κοινωνική του δράση. Πέθανε τον Αύγουστο του 2003 σε ηλικία 84 ετών.

Πρόσβεια καλής θέλησης της UNICEF στην Ελλάδα είναι επίσης η ακαδημαϊκός **Ελένη Γλύκατζη-Αρβέλο**.
(Πηγή: www.unicef.gr)

Στο βιβλίο του μαθητή παρατίθεται η ιστορία της με τρόπο εύχρηστο και ευχάριστο για τα παιδιά.

Action Aid

Η ActionAid Ελλάς, μέλος της διεθνούς οργάνωσης ActionAid International, δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από το **1998** με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού στο **παγκόσμιο πρόβλημα της φτώχειας**, τη δημιουργία δεσμών αλληλεγγύης μεταξύ των Ελλήνων πολιτών και των κατοίκων των αναπτυσσόμενων χωρών, ενώ παράλληλα συμμετέχει ενεργά στις εκστρατείες της διεθνούς οργάνωσης για την καταπολέμηση της φτώχειας στον πλανήτη.

Η ActionAid International ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του **2004** όταν τα τοπικά γραφεία της οργάνωσης στη Μεγάλη Βρετανία, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Ιρλανδία, τις ΗΠΑ και τη Βραζιλία ενώθηκαν σχηματίζοντας τη διεθνή ActionAid με έδρα το Ποχάνεσμπουργκ στη Νότια Αφρική. Η ActionAid International διοικείται από Διεθνές Διοικητικό Συμβούλιο, εργάζεται μεθοδικά, με αποτελεσματικότητα και διαφάνεια και υπηρετεί τις θεμελιώδεις αρχές της ισότητας, του σεβασμού και της αλληλεγγύης μεταξύ των ανθρώπων.

Η ActionAid International αριθμεί σήμερα περισσότερους από 500.000 ευαισθητοποιημένους πολίτες σε όλον τον κόσμο που υποστηρίζουν την τοπική, εθνική και παγκόσμια δράση της οργάνωσης με σκοπό την καταπολέμηση της φτώχειας σε όλα τα επίπεδα: τοπικά, στις κοινότητες όπου ζουν οι φτωχότεροι των φτωχών, εθνικά, στις χώρες που ορίζουν την εθνική στρατηγική, αλλά και παγκόσμια, στη διεθνή κοινότητα όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις που ορίζουν το μέλλον όλων των χωρών του κόσμου.
(Πηγή: www.actionaid.gr)

WWF (World Wide Fund for Nature)

Η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς αποτελεί κομμάτι της διεθνούς οικογένειας του WWF (World Wide Fund for Nature), η οποία απαρτίζεται από 50 εθνικές οργανώσεις και αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος σε περισσότερες από 100 χώρες.

Ιδρύθηκε **το 1990 από τον Λουκ Χόφμαν με την υποστήριξη του Έλληνα αρχιτέκτονα Θύμιου Παπαγιάννη**, ως αυτόνομη εθνική οργάνωση με δικό της διοικητικό συμβούλιο. Έχει τη νομική μορφή Κοινοφελούς Ιδρύματος με έδρα την Αθήνα.

Αποστολή του WWF Ελλάς είναι να διατηρήσει **την πλούσια βιοποικιλότητα της Ελλάδας ως αναπόσπαστο στοιχείο της Μεσογείου** και να εμποδίσει – και μακροπρόθεσμα να αντιστρέψει – την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, στοχεύοντας στην αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης.

Η δράση του WWF στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1969, πριν από τη σύσταση της εθνικής οργάνωσης, με πρώτο σταθμό τη συμβολή στην αποκατάσταση του δάσους της Καισαριανής στον Υμηττό. Στη συνέχεια, στήριξε το πρόγραμμα προστασίας Πρεσπών και βοήθησε στην πραγματοποίηση συνεδρίου για τους ελληνικούς υγρότοπους.

Από την ίδρυσή του το 1990, **το WWF Ελλάς έχει υλοποιήσει περισσότερα από 70 προγράμματα δράσης**. Αυτά αφορούν τους τομείς της ενεργούς προστασίας και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος (προγράμματα 'πέδίου'), τη διοργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών, την τεκμηρίωση παρεμβάσεων σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας, αλλά και την υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

WWF Ελλάς

Φιλελλήνων 26, 10558 Αθήνα

Τηλ. 210-3314893, Fax: 210-3247578

e-mail: support@wwf.gr

Greenpeace

Η Greenpeace είναι ίσως η δυναμικότερη **διεθνής περιβαλλοντική οργάνωση** στον πλανήτη και ιδρύθηκε το 1971 όταν τρεις Καναδοί, οι Jim Bohlen, Irvin Stowe και Paul Cote, επιχείρησαν να σταματήσουν τις προγραμματισμένες πυρηνικές δοκιμές των Η.Π.Α. στην περιοχή Αμτσόικα της Αλάσκα.

Οι ακτιβιστές δεν κατάφεραν να σταματήσουν τις δοκιμές και συνελήφθησαν, αλλά το τολμηρό εγχείρημά τους έγινε γνωστό σε ολόκληρο τον πλανήτη, αναγκάζοντας τις αμερικανικές αρχές να τους απελευθερώσουν και να μη χρησιμοποιήσουν ποτέ ξανά την περιοχή σαν πεδίο πυρηνικών δοκιμών.

Σήμερα, η Greenpeace έχει παρουσία σε σαράντα δύο χώρες και πάνω από τρία εκατομμύρια υποστηρικτές. Έχοντας ως αρχές τη μη-βία, την άμεση δράση και την ανεξαρτησία από κόμματα, κυβερνήσεις και οικονομικά συμφέροντα, αγωνιζόμαστε για νερό και τροφή χωρίς τοξικές ουσίες και μεταλλαγμένα, για κλίμα που ευνοεί την ανάπτυξη ζωής αντί να την καταστρέφει, για θάλασσες και δάση πλούσια σε ζωή. Αγωνιζόμαστε για έναν ειρηνικό κόσμο, όπου ο πυρηνικός εφιάλτης θα ανήκει οριστικά στο παρελθόν.

(Πηγή: www.greenpeace.org/greece)

Δραστηριότητα

Στο **πρώτο μέρος** της δραστηριότητας το αντικείμενό μας είναι η **Greenpeace και η σημασία της συμμετοχής κάθε νέου ανθρώπου σε δραστηριότητες που μπορούν να βελτιώσουν το επίπεδο της ζωής των ανθρώπων του πλανήτη**, είτε με πιο ορθολογική χρήση των πλουτοπαραγωγικών πηγών, είτε με άμεση δράση για την προστασία του περιβάλλοντος, είτε με συμβολή στην ενημέρωση του κόσμου για τα θέματα αυτά.

Σε αυτά θα πρέπει να προστεθεί η σημασία της συνεργασίας με άλλους ανθρώπους με κοινό στόχο, ενδιαφέρον και αγώνα για ένα καλύτερο μέλλον για όλους.

Στο **δεύτερο μέρος** οι μαθητές μπορούν να συζητήσουν ελεύθερα σε ποια οργάνωση θα ήθελαν να γίνουν μέλη, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους. Στόχος μας εδώ είναι να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά ως προς τα παγκόσμια προβλήματα και να συνειδητοποιήσουν ότι μέσα **από τη συλλογική δράση** πολλά από αυτά τα προβλήματα μπορούν να αντιμετωπισθούν σε ικανοποιητικό βαθμό, απαλύνοντας έτσι τον πόνο πολλών συνανθρώπων μας.

Αξιολόγηση

Με διερευνητικές ερωτήσεις, με διάλογο και με τη βοήθεια των εικόνων ο εκπαιδευτικός, θα εκτιμήσει αν οι μαθητές πήραν πληροφορίες για τους Διεθνείς Οργανισμούς και Οργανώσεις, αν συνειδητοποίησαν το σκοπό τους, την προσφορά και τη χρησιμότητά τους στην **προστασία και την ασφάλεια των λαών**.

Κεφάλαιο 1ο: Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Στόχοι του μαθήματος

Η διδασκαλία του συγκεκριμένου κεφαλαίου έχει στόχο να καταστήσει τους μαθητές ικανούς:

- Να συνειδητοποιήσουν τα **κοινά δικαιώματα** όλων των ανθρώπων.
- Να κατανοήσουν ότι τα δικαιώματα αυτά πρέπει να γίνονται **σεβαστά** ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, φυλή, θρησκεία ή οποιαδήποτε άλλη διαφορά.
- Να προβληματιστούν σε σχέση με το **σεβασμό των στοιχειωδών δικαιωμάτων τους**.
- Να γνωρίσουν τις **δράσεις** και τις οργανώσεις που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Να ευαισθητοποιηθούν στο θέμα των **ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και να αναπτύξουν το σεβασμό των δικαιωμάτων του άλλου ως κοσμοθεωρία και τρόπο ζωής.

Διεξαγωγή του μαθήματος

Με αφορμή το **δημοσίευμα**, ο δάσκαλος κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών για συζήτηση σχετικά με τα **βασικά ανθρώπινα δικαιώματα**. Εκτός από το **δικαίωμα στη ζωή**, μπορεί να αναφερθεί στο **δικαίωμα της αξιοπρέπειας του ανθρώπου**, στο **δικαίωμα της ιδιοκτησίας κ.ά.**

Η συζήτηση συνεχίζεται με την επισήμανση ότι αυτά τα δικαιώματα πρέπει να προστατεύονται και να γίνονται **σεβαστά** από όλα τα κράτη και για όλους τους ανθρώπους. Αυτό συμφωνήθηκε στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών **το Δεκέμβριο του 1948**, όταν υπογράφηκε η **Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου**.

Παραθέτουμε βασικές πληροφορίες:

Οικουμενική διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Η **Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου** συντάχθηκε το 1948 με σκοπό τη **διαφύλαξη των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων** σε έναν κόσμο που μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο είχε αρχίσει να συνειδητοποιεί την ανάγκη της ειρηνικής συμβίωσης των λαών, αλλά και τη σημασία του σεβασμού του κάθε ατόμου ως ξεχωριστής οντότητας. Με αυτό επιχειρήθηκε η αποφυγή πράξεων βαρβαρότητας που προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την αξία της ανθρώπινης προσωπικότητας. Μερικά από τα **βασικά άρθρα της Διακήρυξης** είναι:

Άρθρο 1

Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης.

Άρθρο 2

Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλεστεί όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες ή οποιοδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση. Επίσης δεν είναι επιτρεπτό να γίνεται καμιά διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπό εξουσία ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλο περιορισμό κυριαρχίας.

Άρθρο 3

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

Ολόκληρη η Διακήρυξη υπάρχει στο **λογισμικό του μαθήματος**, αλλά και στην ιστοσελίδα του ελληνικού τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας, στη διεύθυνση:
(www.amnesty.org.gr; www.fa3.gr/nomothesia/2/nomoth/gen/1/dikaiomata/antropou.htm)

Στη συνέχεια συζητάμε για το **έργο της Διεθνούς Αμνηστίας** στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η συζήτηση αυτή ξεκινά με αφορμή το διάλογο μεταξύ των ηρώων, το κείμενο και τις εικόνες.

Διεθνής Αμνηστία

Η Διεθνής Αμνηστία είναι ένα παγκόσμιο κίνημα ανθρώπων που αγωνίζονται για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλον τον πλανήτη.

Τα μέλη και οι υποστηρικτές της Διεθνούς Αμνηστίας απευθύνουν έκκληση να σταματήσουν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κινητοποιούν την κοινή γνώμη για να ασκήσει πίεση, ώστε να προληφθούν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στηρίζουν τη δράση της οργάνωσης μέσω των οικονομικών συνεισφορών των μελών.

Τα μέλη της Διεθνούς Αμνηστίας προέρχονται από πολλούς διαφορετικούς πολιτισμούς και έχουν διαφορετικές πολιτικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις. Τους ενώνει η αφοσίωσή τους να εργαστούν για έναν κόσμο, όπου όλοι οι άνθρωποι θα ζουν με αξιοπρέπεια, ελεύθεροι και πραγματικά ασφαλείς.
(Πηγή: www.amnesty.org.gr)

Με αφορμή τις εικόνες και τις πληροφορίες για τη συμμετοχή και την υποστήριξη σε δράσεις της Διεθνούς Αμνηστίας, συζητάμε με τα παιδιά και γράφουμε κάρτες για να δηλώσουμε και τη δική μας υποστήριξη στο έργο της Διεθνούς Αμνηστίας.

Οι μαθητές σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό μπορούν να αναζητήσουν επιπλέον υλικό στο διαδίκτυο, **στις ιστοσελίδες** που αναφέρονται στο βιβλίο του μαθητή και στο **λογισμικό** που συνοδεύει το βιβλίο.

Δραστηριότητα

Με τη δραστηριότητα που ολοκληρώνει την ενότητα οι μαθητές καλούνται να προβληματιστούν ως προς το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που παραβιάζονται, όταν προκύπτουν **μαζικές καταστροφές**, όπως αυτή του Τσερνομπίλ. Συζητούν ελεύθερα και αναζητούν ίσως τρόπους ανακούφισης της συγκεκριμένης περιοχής από τα προβλήματα που ακόμα αντιμετωπίζει.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στη συγκεκριμένη ενότητα θα πραγματοποιηθεί με τη διεξαγωγή του διαλόγου που προκαλεί η δραστηριότητα στο βιβλίο του μαθητή. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να παρατηρήσει και το βαθμό κατάκτησης της έννοιας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και το βαθμό ευαισθητοποίησης των μαθητών του πάνω σε αυτά. Σημαντικό είναι επίσης να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία της ύπαρξης της Διεθνούς Αμνηστίας και να συνειδητοποιήσουν τη σπουδαιότητα των δράσεών της.

Κεφάλαιο 2ο: Τα δικαιώματα του παιδιού

Στόχοι του μαθήματος

Η διδασκαλία του συγκεκριμένου κεφαλαίου έχει στόχο να καταστήσει τους μαθητές ικανούς:

- Να συνειδητοποιήσουν ότι τα **παιδιά** ως ευαίσθητη **κοινωνική ομάδα** έχουν ανάγκη από ειδική προστασία και μέριμνα τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή τους.
- Να γνωρίσουν ότι τα δικαιώματα του παιδιού προστατεύονται σήμερα από τη **Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού**, η οποία έχει επικυρωθεί από τα περισσότερα κράτη στον κόσμο.
- Να γνωρίσουν τα **βασικά δικαιώματα** που έχουν ως παιδιά και να ευαισθητοποιηθούν απέναντι σε κάθε περίπτωση **παραβίασής** τους.
- Να αναπτύξουν ακόμα περισσότερο τις διαθεματικές έννοιες **άτομο – σύνολο** και **αλληλεπίδραση**.

Διεξαγωγή του μαθήματος

Με αφορμή το διάλογο μεταξύ των ηρώων, τις εικόνες και το κείμενο που ακολουθεί, ξεκινά η συζήτηση για τα δικαιώματα του παιδιού. Κρίνεται σκόπιμο να γίνει εκτενής αναφορά στη **Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού**, που υπάρχει στο **λογισμικό του μαθήματος** και στην **ιστοσελίδα της Unicef** (www.unicef.gr).

Η **Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού** υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη **Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 20 Νοεμβρίου του 1989**. Έως σήμερα έχει επικυρωθεί από **191 χώρες**, ενώ δεν την έχουν επικυρώσει δύο. **Η Ελλάδα την επικύρωσε στις 2 Δεκεμβρίου του 1992**. Περιλαμβάνει τέσσερις βασικές κατηγορίες δικαιωμάτων, όπως υποδεικνύονται στο βιβλίο του μαθητή. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

- Α. Δικαιώματα επιβίωσης**
- Β. Δικαιώματα ανάπτυξης - εξέλιξης**
- Γ. Δικαιώματα προστασίας**
- Δ. Δικαιώματα συμμετοχής**

Η παρατήρηση των εικόνων και η συμπλήρωση των βασικών δικαιωμάτων που εικονίζονται, θα είναι η αφορμή να προβληματιστούν οι μαθητές σχετικά με **τα δικαιώματα των παιδιών** που παραβιάζονται και για τους τρόπους αντιμετώπισης τέτοιων καταστάσεων.

Συνεχίζοντας, αναφερόμαστε στους φορείς εκείνους που μπορούν να υπερασπιστούν τα δικαιώματα των παιδιών, όπως ο **Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού** από το **Συνήγορο του Πολίτη**. Μπορούμε να βρούμε μαζί με τους μαθητές περισσότερα στοιχεία στην **ιστοσελίδα** που παρατίθεται στο βιβλίο του μαθητή.

Δραστηριότητες

1. Η δραστηριότητα ευαισθητοποιεί τους μαθητές σε θέματα παραβίασης των δικαιωμάτων του παιδιού ειδικά σε περιόδους πολέμου. Το σημείωμα του **Α. Σαμαράκη** λειτουργεί ως ερέθισμα για να ξεκινήσει η συζήτηση και να καταγράψουν τα παιδιά τα δικαιώματα που παραβιάζονται σε περιπτώσεις πολεμικών συγκρούσεων, όπως **το δικαίωμα στη ζωή, στο παιχνίδι, στην ασφάλεια, στην προστασία της ιδιωτικής ζωής, στην ελευθερία της έκφρασης, στην εκπαίδευση κ.ά.**

2. Η δραστηριότητα αυτή έχει στόχο να προβληματίσει τα παιδιά πάνω στο θέμα της **παράβιασης των δικαιωμάτων του παιδιού** και των δράσεων που μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της κατάστασης.

Αξιολόγηση

Με τη συζήτηση που θα γίνει με αφορμή τις δραστηριότητες στο βιβλίο του μαθητή, ο εκπαιδευτικός μπορεί να εκτιμήσει το βαθμό επιτυχίας των στόχων της διδασκαλίας. Με διερευνητικές ερωτήσεις και συμμετοχικές δραστηριότητες ο εκπαιδευτικός ελέγχει κατά πόσο οι μαθητές συνειδητοποίησαν ότι όλα τα παιδιά έχουν ανάγκη προστασίας και ασφάλειας και ότι τα δικαιώματά τους διασφαλίζονται από όλα σχεδόν τα κράτη